

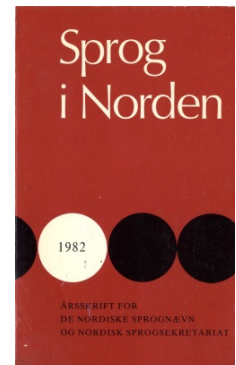
Sprog i Norden

Titel: Isländskans och färöiskans ställning och roll i det övriga Norden

Forfatter: Gun Widmark

Kilde: Sprog i Norden, 1982, s. 23-33

URL: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/sin/issue/archive>

© Dansk Sprognævn

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre numre af Sprog i Norden (1970-2004) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Isländskans och färöiskans ställning och roll i det övriga Norden

Av Gun Widmark

Denna uppsats bygger på ett föredrag vid det nordiska språkmötet 1981 i Reykjavik. Föredraget kompletterades med inlägg av Allan Karker, Danmark; Erik Andersson, Finland och Eyvind Fjeld Halvorsen, Norge.

Både islänningar och färöingar lägger ner stor möda på att tillägna sig ett annat nordiskt språk. Hur stort intresse visar vi som talar ett nordiskt huvudspråk, i gengäld för isländskan och färöiskan?

När den frågan ställdes på det nordiska språkmötet i Reykjavik, visade redogörelserna från de nordiska länderna betydande likheter men också vissa olikheter. För Sveriges del rapporterade jag på följande sätt.

I Sverige liksom i de övriga nordiska länderna är fästet för studier i de örnordiska språken de nordiska institutionerna vid de olika universiteten. (Kurser i isländska ges dock ibland också av studieförbund.) Det låter sig lätt nog konstateras att detta fäste nu är långt svagare än tidigare. De klassiska isländska studierna har gått mer eller mindre katastrofalt tillbaka. Det gäller både vetenskapligt och i universitetsundervisningen. Ännu in på 50-talet måste varje blivande modersmåls lärare – som termen då löd – ta sig igenom ett väl tilltaget pensum klassisk isländska. Texterna användes kanske huvudsakligen för exercis i böjningsmönster och jämförande nordisk språkvetenskap men de hade en särinneraktig förmåga att överleva den behandlingen. Många, om än inte alla, uppfattade isländskan som en rolig del av ämnet nordiska språk. Däremot ställde man sig nog mera skeptisk till dess betydelse i den framtida lärarrollen.

Dörren öppnades också successivt alltmer för en lärarutbildning utan isländska. I den nya lärarutbildning som startade 1970 är isländskan helt satt på undantag. En blivande svensklärare

kan numera läsa isländska endast på påbyggnadsnivå och den där en rad andra kurser att konkurrera med. Eftersom dessutom de som ägnar sig åt påbyggnadsstudier är mycket få, kan man nog säga att isländskan nästan helt är borta ur svensk lärarutbildningen. Det är en tröst för ett tigerhjärta att danskan och norskan samtidigt har gått tillbaka. Lärarutbildningsämnet heter helt följdriktigt numera svenska.

Utanför lärarutbildningen finns fortfarande ett ämne nordiska språk som dock inte attraherar något större antal studerande. Där finns möjligheten att läsa isländska som delkurs. Isländska kan ibland också läsas som fristående kurs(er). Förhållandena varierar en del från universitet till universitet. Överallt gäller dock att doktorandutbildningen alltid måste innehålla isländska. Den kan också innehålla färöiska men bristen på lärare gör att den möjligheten inte så ofta utnyttjas. Denna ganska mörka bild av de ö nordiska språkens ställning i Sverige har dock också sina ljusa inslag. Om den klassiska isländskan har gått tillbaka, så har i gengäld det moderna språket fått större betydelse. Det är utomordentligt glädjande för en Islandsvän att undervisning i nutida isländska numera regelbundet ges vid alla svenska universitet utom Linköping. Uppsala och Stockholm delar på en isländsk lektor och detsamma gör Göteborg och Lund. Umeå har en väl kvalificerad svensk lektor, Ingegerd Fries, som givit ut en nybörjarbok, *Lärobok i nutida isländska*.

Intresset för färöiska framträder på ett mera nyckfullt sätt, i en eller annan tillfällig kurs och en eller annan exkursion. Att gro-grunden för färöiska studier inte är så dålig, framgår dock av att det under de senaste 15 åren har kommit tre avhandlingar som behandlar modern färöiska. Så stort intresse har den nutida isländskan inte rönt.

En insats för isländskan och färöiskan görs också av vissa föreningar. I Uppsala finns Isländska sällskapet med ca 400 medlemmar och en årsskrift, *Scripta Islandica*. Sällskapet har en liten filial i Umeå. En särskild årsskrift, *Gardar*, utges också av Samfundet Sverige-Island i Lund-Malmö, som har drygt 250 medlemmar. Båda årsskrifterna stöds av Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet och håller alltså god vetenskaplig klass.

En livaktig färöisk förening finns i Stockholm, Samfundet Sve-

rige-Färöarna, med ca 400 medlemmar. Den har redan gjort en praktisk insats för språkgemenskapen genom att ge ut en introduktionskurs i färöiska och planerar att också ge ut en färöisk-svensk ordlista med ca 12 000 ord¹. Färöarna bevakas också i någon utsträckning av Isländska sällskapet och Samfundet Sverige-Island i Lund-Malmö. Bådas årsskrifter har innehållit färöiskt stoff.

I Danmark kan det historiska sambandet med Färöarna/Island delvis skönjas. Vid Københavns universitet finner man tre sidoställda institutioner: "Institut for nordisk filologi", "Det Arnamagnæanske Institut" och "Færøsk Laboratorium". Färöiskan och isländskan är alltså på papperet jämställda med danskan. Denna konstruktion har varit praktiskt betydelsefull. Inom det arnamagnæanska institutet utförs givetvis ett imponerande arbete för den klassiska isländskan – speciellt betydelsefull är den ordbok som förbereds. Till institutet är en professur i isländska knuten. "Færøsk Laboratorium" har en infödd färing som föreståndare. Danmark intar så långt en särställning bland de nordiska länderna. Där borde alltså de färöiska och isländska studierna blomstra.

Så är emellertid knappast fallet. När man som svensk lyssnade till Allan Karkers redogörelse för öspråkens ställning i Danmark, kände man igen hela grundmönstret i beskrivningen. En universitetsreform – från 1968 – har också i Danmark haft svåra konsekvenser för isländskan. Som obligatorium ingår den endast i ämnet nordisk (el. norrøn) filologi. En danskstuderande, som förr alltid måste studera "oldnordisk" (vari också en smula nyisländska ingick), ägnar sig numera åt isländska (liksom färöiska) endast om han råkar vara specialintresserad av dessa språk. (Vid Köpenhamns universitet är inte heller norska och svenska obligatoriska ämnen.)

Endast i Köpenhamn finns en infödd isländsk lektor. Det är också endast där som kurser innehållande "oldisländsk" skall igångsättas varje år för studerande med fornspråklig inriktning. Också i Århus och Odense förekommer dock regelbundet nybörjarundervisning. Kurser i nutida isländska ges varje år i Köpenhamn och Århus, mera sällan i Odense.

Färöiska röner på det hela taget föga intresse. Ett undantag är Odense universitet som samarbetat med Fróðskaparsetur Føroya. Ett påtagligt resultat av verksamheten är att flera studerande senare fått anställning vid gymnasieskolan på Färöarna. Överhuvudtaget finns det skäl att understryka att den långa danska universitetsutbildningen ger långt bättre möjligheter än i Sverige att skaffa sig fördjupade kunskaper i öspråken.

Finland är det land som ligger längst från Färöarna och Island och större delen av dess invånare har ett icke nordiskt språk som modersmål. Man kunde vänta sig att öspråken där skulle stå svagast. Av Erik Anderssons rapport framgick att så knappast är fallet. I varje fall isländskan hävdar sig väl. Även om också i Finland en nyss genomförd universitetsreform på många håll medfört en inskränkning i undervisningens omfattning, ingår en kurs i klassisk isländska redan på cum laude-stadiet. Även finskspråkiga studerande läser isländska om de har svenska som huvudämne, dvs. för upp studierna på laudaturnivå.

I viss utsträckning ges undervisning också i det moderna språket. Helsingfors universitet har en isländsk lektor som ger kurser på olika nivåer. De är inte obligatoriska men den nya examensformen innebär att isländskan helt jämställs med norskan och danskan. Åbo Akademi har tidigare kunnat utnyttja den isländske lektorn men saknar f.n. infödd isländsk lärare. Vid Uleåborgs universitet har i flera år givits en kortare kurs i isländska med lektorn i Göteborg/Lund som lärare.

En annan högskola som planerar att starta kurser i nyisländska är Vasa Högskola. Det gäller för det första ekonomutbildning: de blivande ekonomerna skall få studera ämnesmässigt intressanta texter på en rad olika språk, bl.a. nyisländska. Även studerandena på den nya översättarlinjen skall troligen få en mera regelrätt kurs i nyisländska.

Undervisning i färöiska är naturligtvis sällsynt men har förekommit både i Åbo och Helsingfors. Erik Andersson kom med det konkreta förslaget att regelbundna kurser i Färöarnas kultur och språk skulle ordnas vid Ålands Sommaruniversitet. Ålänningarna känner starkt likheten mellan Färöarnas situation och

sin egen och kulturella kontakter mellan ögrupperna existerar redan.

Överhuvudtaget finns det i Finland naturliga förutsättningar för att man skall intressera sig för isländskan och färöiskan som kulturbärande språk, framhöll Erik Andersson. För en svensk-språkig ligger det nära till hands att intressera sig för andra språkgrupper i Norden med en språklig och kulturell situation som delvis kan jämföras med finlandssvenskarnas. Också en finskspråkig kan jämföra sin situation i det nordiska sammanhanget med islänningens och färingens. En viss ytterligare satsning på deras språk borde alltså väcka gensvar.

Det land i Norden som har de starkaste relationerna till isländskan och kanske också färöiskan är utan tvivel Norge. Det torde vara symptomatiskt att Eyvind Fjeld Halvorsen i sin redogörelse på språkmötet framför allt uppehöll sig vid den nutida isländskans ställning. Den klassiska isländskan har en garanterad plats i norskstudierna och dess ställning är alltså mindre problematisk. Redan på "grundfag"-nivå kommer den studerande i kontakt med "norrönt" språk (som ju visserligen kan vara fornnorska likaväl som fornisländska) och som "mellomfagsstudent" fördjupar han dessa kunskaper. Också i Norge har dock dessa fornspråkliga studier reducerats, fr.a. på senare år, och sedan rätt länge har det dessutom funnits en tendens att lägga större vikt vid den norska delen av litteraturen. Fjeld Halvorsen konstaterade att detta förhållande påverkar studiet av nyisländskan negativt.

Intresset för nyisländskan är gammalt i Norge. Under åren 1920-50 gavs kortare kurser med Sigurður Nordal och Jón Helgason som lärare. Numera finns särskilt anställda lektorer i Oslo och Bergen. Vid dessa universitet krävs kunskaper i nutida isländska på "mellomfag"-nivå. Två läroböcker finns i ämnet, en av Eskeland-Heggstad-Stefánsson och en annan av Orgland-Raastad.

En norsklärare har alltså alltid vissa kunskaper i både klassisk och modern isländska om han har utexaminerats i Oslo eller Bergen. (Även Trondheim ger möjlighet att byta ut en del av det "norröna" pensumet mot nyisländska.) Den som har norska som

"hovedfag" kan – om han väljer rätt "emnekrets" – fördjupa grundkunskaperna och även skaffa sig grundläggande kunskaper i färöiska. Den lärare som har skaffat sig goda kunskaper i nutida isländska har möjlighet att i den "videregående skolen" föra dessa vidare till sina elever: det "norröna" stoffet kan där bytas ut mot 15 sidor lättare nyisländska texter.

Fjeld Halvorsens konklusion på sin översikt var trots allt att inte heller i Norge situationen för isländskan kunde sägas vara tillfredsställande. Få specialiserar sig i ämnet. Nyisländskan har alltid bara varit ett bihang till undervisningen i "norrønt". I sammanhanget snuddade Fjeld Halvorsen vid det gamla bruket – inte bara i Norge – att uttala fornisländska på ett i grund och botten rätt hemmagjort sätt. Det befordrar uppenbarligen inte intresset för nyisländskan. Ytterst beror det väl på att de flesta universitetslärarna in i sen tid haft rätt bristfälliga kunskaper i nyisländskt uttal. Det vore nog värt att på nordisk bas åter ta upp frågan på vad sätt vi skall läsa upp fornisländska texter. Det isländska sättet har den stora fördelen att det leder in i ett levande språk. En nackdel är att uttalsundervisningen måste bli rätt tidskrävande. Vi bör kanske ändå vara beredda att betala det priset för att ge isländskan en ny start i universitetsundervisningen.

Ingen av språkmötets rapportörer visade sig helt nöjd med den ställning öspråken har i deras länder. Alla hade säkert velat peka på bättre grogrunder för två språk som den gode nordisten måste uppfatta som en del av sitt eget arv. Ändå låter det sig naturligtvis sägas att öspråken i förhållande till det antal personer som bär upp dem är representerade i Norden på ett rimligt sätt. Som mellanfolkligt kommunikationsmedel spelar språken uppenbarligen en ytterligt liten roll. När det gäller färöiskan är vi väl också benägna att snarast framhålla det positiva i att den ändå numera uppmärksammas. Dess ställning har förbättrats, låt vara på ett synnerligen blygsamt sätt.

Annorlunda är förhållandet med isländskan. Den visar vikan-de positioner. I förhållande till färöiskan hävdar den sig fortfarande utomordentligt väl men det är nog ändå huvudsakligen gentemot den som vi känner samvetsaggen. Isländskan känns på

ett självklart sätt som en omistlig del av de nordiska språken. Vi ha skäl att fråga oss vad denna djupa känsla för isländskan beror på. Vilka värderingar har fört fram isländskan som ett kärnämne inom studiet av de nordiska språken? I vilken utsträckning finns dessa värderingar kvar och i vilken utsträckning har de försvunnit? Har vi fått nya värderingar som också kunde legitimera studiet av isländska – och färöiska? Jag skall avsluta denna rapport från ett nordiskt språkmöte med att ta upp dessa frågor till en låt vara ytlig diskussion med utgångspunkt i svenska förhållanden.

I fråga om isländskan tronar verkligen Sverige på minnen från fornstora dar. Ett glupskt intresse för isländskan visade Sverige som bekant redan under stormaktstiden.²⁾ De isländska handskrifterna blev eftertraktade troféer men de eftertraktades inte som döda föremål. Målet var hela tiden att göra dem tillgängliga för Sveriges folk och hela den lärda världen. Den holländske humanisten Heinsius klagade 1669, då han var minister i Stockholm, över att svenska lärde inte sysslade med annat än att ge ut gamla gotiska sagor. Eftervärlden registrerar – med större tillfredsställelse – att det var i Sverige som den första isländska sagan kom i tryck på originalspråket 1664, och att det sedermera kom en rad utgåvor, den märkligaste Peringskiölds Heimskringla 1697–1700. Om ambitionerna vittnar att man som stöd i arbetet importerade islänningar. En av deras uppgifter bör rimligtvis ha varit att lära ut isländska. Faktiskt vet vi att en islänning gav lektioner i språket åt unga adelsmän. Intresset för isländska var alltså inte uteslutande ett lärt intresse. Det har också satt förblivande spår i språk och litteratur. Salaån döptes om till Fyrisån i anslutning till Snorre. Stiernhielm slängde in ett "hliom" i paradikten Hercules – fonotaktiska regler fick vika inför isländskans tyngd.

Isländskans inflytande i stormaktstidens Sverige kan förefalla bedövande. Men det är ett inflytande som ytterst i ringa utsträckning är knutet till ön ute i Atlanten. Det Sverige söker är en egen stolt forntid. Drivkraften till isländskans första blomstring i Sverige är *nationalismen*.

Också för isländskans nästa storhetstid i Sverige, 1800-talet, spelar naturligtvis nationalismen en betydande roll men ramarna för den har nu betydligt vidgats. Nu rymmer de också ön ute i

Atlanten. När Geijer 1825 gav ut det första och enda bandet av "Svea rikets häfder" fyllde han det till stor del med isländskt stoff men har också ett bakgrundskapitel, "Isländarne". Geijer har också fått lämna material till en Islandsbeskrivning i Läsebok för folkskolan vars första upplaga kom 1868. Läseboken innehåller också gamla isländska texter i översättning – danska och norska texter presenteras faktiskt i original. Med hjälp av *nordismen* fick alltså Island och isländsk litteratur en ytterst välbefäst ställning i Sverige, liksom i Danmark och Norge.³⁾ Elever i de högre skolorna kunde ställas inför isländska texter – det visade sig dock så småningom att de beredde alltför stora svårigheter och man nöjde sig i fortsättningen med att presentera översättningar. Vid universiteten hävdade sig isländskan desto bättre och längre. Ännu under min studietid i början på 40-talet och säkert långt senare var studier i nordiska språk till stor del liktydiga med studier i klassisk isländska. Under åren 1870–77 bör isländskan ha nått särskilt många universitetsstuderande. Nordiska språk hade då nära nog karaktär av obligatoriskt ämne i den s.k. "nya kandidatexamen". Avhandlingsstatistiken för åren 1852–77 visar att i ämnet nordiska språk i Uppsala 11 avhandlingar av 30 behandlade isländskt stoff, i Lund 9 av 19.

Det gick desto lättare att legitimera detta intresse för isländskan som man inte så strikt skilde mellan svenskt och isländskt fornspråk. Först mot 1800-talets slut blev gränsdragningen vedertagen. Troligen hade studiet av isländskan vunnit på om man hade fortsatt att betrakta det nordiska fornspråket som en enhet. Egentligen kan jag heller inte se att det hade varit något större fel. De geografiska skillnaderna inom det var ju betydligt mindre än de man hade funnit mellan olika svenska dialekter.

Isländskans del av vårt nordiska arv är alltså så stor att endast den helt historielöse kan acceptera dess krympande utan beklaganden. Det är å andra sidan uppenbart att vår egen tid inte kan ge isländskan möjligheter av samma art som 1600- och 1800-talet gav. Den nationalistiska grunden har åtminstone förändrat karaktär – och f.ö. betraktas nationalism som något rätt suspekt. Isländskan kan heller inte åberopa ett stöd från en livskraftig nordism. Trots allt är den nordism vi har inte betydelselös och det är säkert till stor del dess förtjänst om vi i Sverige blir påmin-

da om isländskans och färöiskans existens. Det är ett nordiskt engagemang som gör att vi får se TV-pjäser på isländska. Skolans ytterst ojämna nordiska insatser berör ibland isländskan och färöiskan. Nyligen har i Svensklärarserien utkommit ett häfte om färöiskan, och ett om isländskan är att vänta. Tillkomsten av ett nordiskt samarbetsorgan för modersmåls lärare bör rimligtvis ge både isländskan och färöiskan ett visst stöd.

Det är ändå inte säkert att ett utbyggt nordiskt samarbete av konventionell sort i någon större utsträckning leder till språkstudier. Den nordism vi har är inte av 1800-talets djupa slag. I själva verket kan man fråga sig om inte de som nu frivilligt läser isländska och färöiska oftare gör det därför att de är exotiska språk än därför att de är nordiska. Vi har i det läget skäl att tänka efter – inte minst då de språkvårdande organen i Norden träffas – om inte isländskan och färöiskan kan angå oss på ett mera direkt sätt än som enbart systerspråk som vi bör värna om.

Den -ism som på senare år framför allt har präglat den svenska språkvårdens arbete är *demokratismen*. Redligen har man strävat efter att göra språket lättillgängligt eller åtminstone lättillgängligare för de flesta. Det har varit mycket framgångsrika strävanden. Ändå är det nog bara en del av problemen som har angripits. De undersökningar som redovisas i Frick-Malmström, Språkklyftan (1976) tyder alldeles avgjort på det. Undersökningarna må ha sina metodiska svagheter, de visar ändå att många av de ord som vi är vana att möta i våra tidningar ofta inte förstås eller förstås bara suddigt av gemene man. Gemene man har alltså inte så goda möjligheter att ta till sig den information som bjuds.

Ställd inför detta konstaterande borde man ha skäl att frågan de rikta blickarna mot isländskan. Isländskan har naturligtvis sedan gammalt varit ett folkets språk på ett annat sätt än svenskan. Den har sitt inbyggda filter mot främmande ord i det offentliga språket. Inlånade ord behöver visserligen inte vara svåra ord och inhemska ord är inte nödvändigtvis lättbegripliga. Främmande ord kallas naturligtvis ändå inte så av en ren tillfällighet. Funktionen hos filtret behöver f.ö. inte enbart ligga i att det tvingar till användning av känt ordmaterial. Väl så viktigt kan vara att det tvingar till översättning. Översättning är som bekant en fiende till oklarheten.

Från svensk och nog allmänt från nordisk sida skulle jag vilja efterlysa en utvärdering av den isländska – och för den delen också den färöiska – språkvården. Visar det sig att den har underlättat förhållandet mellan folk och språk har vi andra naturligtvis stor anledning att lära av öspråken. Ingen behöver upplysa mig om att det kan bli svårt att omsätta eventuella lärdomar i praktiken. Som Karl-Hampus Dahlstedt har konstaterat är termen purism "negativt värdeladdad för många intellektuella svenskar".⁴⁾ Den negativa värdeladdningen kan ha en del att göra med att purister gärna tillhandahåller ett lite osorterat sortiment utbytesord. Ett djupare skäl är säkert att purism förbinds med det likaså negativt laddade nationalism – jfr Dahlstedt (a.st.) Det står också i motsättning till det positivt laddade internationalism. Jag tror att vi som språkvårdare är mera bundna av sådana känslöbindningar än vi gör klart för oss och därför hamnar vi också i motsägelser sådana som att svensk purism är skum men isländsk är utomordentligt hedersam.

Tiden vore nog mogen för en mera förutsättningslös diskussion och undersökning av de främmande ordens inverkan på språk och språkförståelse. Det är naturligtvis på ett sätt till ytterlighet banalt att peka på purismen som något intressant i öspråken. Men det är inte trivialt att lyfta fram Island som ett experiment i stor skala att anpassa språket till en demokratisism som borde sitta ganska djupt också i de övriga nordiska länderna. Det vore värt ett projekt på nordisk bas att se efter hur det experimentet har lyckats.

Isländskan och färöiskan upplever väl f.n. inte någon storhetstid i det övriga Norden. Studiet av dem kan nog ändå inte bara överleva utan också växa sig starkare. Kanske är det inne i en skalömsningsperiod. Det är säkert viktigt att vi inte låter de gamla känslomässiga bindningarna till isländskan låsa oss på ett sätt som hindrar oss från att se att man kan närma sig öspråken med intresse från många olika håll. Jag har pekat på hur en aktuell värdering kan föra oss i ny kontakt med dem. Naturligtvis borde deras speciella situation kunna ge upphov till intressanta undersökningar av nytt slag. Islänningarna och färingarna själva kan faktiskt göra åtskilligt för att deras språk skall framstå som det lockande studiefältet de naturligtvis är.

Noter

- 1 För ett grundligare studium av färöiskan är man i Sverige som i det övriga Norden hänvisad till Jacobsen-Matras, Føroysk-donsk orðabók, som alltså har danska som målspråk, och Lehmann m.fl. Færøysk-norsk ordbok. Danska som målspråk har den största isländska ordboken, Blöndal, Islandsk-dansk ordbog. Mindre men ganska fylliga ordböcker är Isländsk-svensk ordbok av Leijström-Magnússon-Jansson och Islandsk-norsk ordbok av Viglundsson-Lehmann. En ordbok som går i motsatt riktning är Donsk-føroysk orðabók av Jóhannes av Skarði. Snart utkommer också en svensk-isländsk ordbok (med Gösta Holm och Aðalsteinn Davíðsson som redaktörer).
- 2 För en fylligare översikt hänvisas till min uppsats Den isländska litteraturen i stormaktstidens Sverige (*Scripta Islandica* 5 1954; s. 19–41).
- 3 De följande uppgifterna är hämtade ur Karin Tarschys avhandling "Svenska språket och litteraturen", kap. VI (1955).
- 4 Se uppsatsen Språkvård och samhällssyn s. 97 i Allén m.fl., *Språk, språkvård och kommunikation* (1967). Som lätt nog kan konstateras, står jag i min diskussion av olika värderingar i stor tacksamhetsskuld till Dahlstedt.

